

Is veiligheid een daad of een gevolg? - het antwoord vinden we in de ethiek

Onderwerp/vraagstelling

In bedrijven en organisaties zijn de primaire processen leidend voor wat er gebeurt. Een energiebedrijf bijvoorbeeld heeft als primair proces om olie en gas uit de bodem te halen, dit te transporteren en te verkopen. Een voedingsbedrijf heeft als primair proces het laten groeien, binnehalen en bewerken van voedingsmiddelen om dit te verkopen. Een bedrijf voegt waarde toe aan grondstoffen en rekent hier een meerprijs voor. Hoe goedkoper de inkoop van de grondstoffen hoe groter de marge gemaakt kan worden op het product. Het nemen van risico's hoort hier ook bij: door slimmer te produceren waarbij gebalanceerd wordt op het randje van veiligheid, kan de marge vergroot worden. Zonder risico geen winst en geen voor(ui)tgang, is de gedachte. Maar soms schiet een bedrijf over de rand en is er een ongeval. De vraag is nu of deze onveiligheid het gevolg is van acties of gezien kan worden als een daad in zichzelf? En daarmee komt ook de vraag boven water of de veilige situatie zonder ongevallen een gevolg of een daad is? Deze vragen kunnen de discussie binnen bedrijven helpen om bijv. te investeren in veiligheid maar zijn nog weinig besproken binnen de veiligheidkunde. De mogelijkheid om hier een zinnig antwoord op te geven is vanuit de ethiek.

Methoden en technieken

De ethiek is een onderdeel van de filosofie en gaat over de discussie wat goed en wat kwaad is. Je kunt goed en kwaad vanuit verschillende kanten bekijken:

- Het consequentialisme gaat er van uit dat het doel de middelen heiligt.
- De deontologie (plichtenethiek) en stelt dat de relatie tussen daad en consequentie niet vast staat.
- De deugdenethiek tenslotte gaat uit van de goede eigenschappen van de persoon in kwestie.

Situaties die met (on)veiligheid te maken hebben worden aan de hand van deze drie ethische theorieën besproken.

Resultaten en/of discussie

Er zijn veel voorbeelden waarin je als veiligheidkundige moet beslissen of je wel of niet achter een bepaalde situatie wilt gaan staan of juist moet intervenieren. Het paper gaat in op de voorbeeldfunctie die je als professional altijd om de keuze voor veilig handelen te laten zien aan anderen.